

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1920.

Andra kammaren.

Nr 4.

Fredagen den 16 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 10 innevarande januari.

§ 2.

I enlighet med därom den 12 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 92 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga:

såsom första namn herr *Vennerström*,
» andra » » *Gylfe*,
» tredje » » *Hansson* i Sölvesborg,
» fjärde » » *Andersson* i Igelboda och
» femte » » *Karlsson* i Vadstena.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga:

såsom första namn herr *Kahlström*.
» andra » » *Nilsson* i Antnäs,
» tredje » » *Forssell* och
» fjärde » » *Persson* i Fritorp.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkte valsedlarna upptogo samtliga:

såsom första namn herr *Persson* i Tofta,
» andra » » *Runefors* och
» tredje » » *Eliasson*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Andra kammarens protokoll 1920. Nr 4.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Vennerström*,
 » *Kahlström*,
 » *Persson* i Tofta,
 » *Gylfe*,
 » *Nilsson* i Antnäs,
 » *Hansson* i Sölvesborg,
 » *Runefors*,
 » *Andersson* i Igelboda,
 » *Forssell*,
 » *Eliasson*,
 » *Karlsson* i Vadstena och
 » *Persson* i Fritorp.

§ 3.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 91 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 68 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga:

- såsom första namn herr *Andersson* i Gävle,
 » andra » » *O. Nilsson* i Örebro,
 » tredje » » *Björck* i Jönköping,
 » fjärde » » *Åkesson*,
 » femte » » *Andersson* i Prästbol och
 » sjätte » » *Ljungkvist*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga:

- såsom första namn herr *Jönsson* i Slåtåker,
 » andra » » *Lübeck*,
 » tredje » » *Söderhielm* och
 » fjärde » » *Norman*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 59 valsedlar

- såsom första namn herr *Mossberg*,
 » andra » » *Osberg*,
 » tredje » » *Hamrin* och
 » fjärde » » *Torgén*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

- herr *Andersson* i Gävle,
- » *Jönsson* i Slätåker,
- » *Mossberg*,
- » *O. Nilsson* i Örebro,
- » *Lübeck*,
- » *Björck* i Jönköping,
- » *Osberg*,
- » *Åkesson*,
- » *Söderhielm*,
- » *Hamrin*,
- » *Andersson* i Prästbol,
- » *Norman*,
- » *Ljungkvist* och
- » *Torgén*.

§ 4.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 92 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Sköld*,
- » andra » » *Uddenberg*,
- » tredje » » *Viklund* i Oviken,
- » fjärde » » *Lövgren* i Nyborg och
- » femte » » *Björklund*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

- såsom första namn herr *Bökelund*,
- » andra » » *Jönsson* i Boa,
- » tredje » » *Lithander* och
- » fjärde » » *Kant*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 56 valsedlar

- såsom första namn herr *Jönsson* i Fridhill,
- » andra » » *Olsson* i Rösta och
- » tredje » » *Olsson* i Kollungeröd.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Sköld*,
 » *Böcklund*,
 » *Jönsson* i Fridhill.
 » *Uddenberg*,
 » *Jönsson* i Boa.
 » *Viklund* i Oviken,
 » *Olsson* i Rösta,
 » *Lövgren* i Nyborg.
 » *Lithander*,
 » *Olsson* i Kollungeröd,
 » *Björklund* och
 » *Kant*.

§ 5.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 90 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 60 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bäcklund*,
 » andra » » *Lovén*,
 » tredje » » *Jensen* och
 » fjärde » » *Andersson* i Stockholm.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lindvall*,
 » andra » » *Olsson* i Berg och
 » tredje » » *Winkler*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 57 valsedlar

såsom första namn herr *Persson* i Björsbyholm,
 » andra » » *Andersson* i Milsmaden och
 » tredje » » *Sandberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna, därvid beträffande sjätte platsen lottning ägde rum, tillfölla platserna nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Bäcklund*,
 » *Lindvall*,
 » *Persson* i Björsbyholm.
 » *Lovén*,
 » *Olsson* i Berg,
 » *Andersson* i Milsmaden.
 » *Jensen*,
 » *Andersson* i Stockholm.
 » *Winkler* och
 » *Sandberg*.

§ 6.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar nämligen 90 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Carlson* i Alfhöjd,
 » andra » » *Söderberg*,
 » tredje » » *Aarnseth* och
 » fjärde » » *Billqvist*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Svensson* i Betingetorp,
 » andra » » *Carlsson* i Solberga och
 » tredje » » *Thore*.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 56 valsedlar

såsom första namn herr *Johanson* i Gäre,
 » andra » » *Danielsson* och
 » tredje » » *Pehrsson* i Bramstorp.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de olika gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Carlson* i Alfhöjd,
 » *Svensson* i Betingetorp,
 » *Johanson* i Gäre,
 » *Söderberg*,
 » *Carlsson* i Solberga,
 » *Aarnseth*,

herr *Danielsson*,
 » *Billqvist*,
 » *Thore* och
 » *Pehrsson* i Bramstorp.

§ 7.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.
 Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 91 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Karlsson* i Nynäshamn,
 » andra » » *Johansson* i Sollefteå,
 » tredje » » *Johansson* i Vittinge och
 » fjärde » » *Johanson* i Stockholm.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Skövde,
 » andra » » *Hedin* och
 » tredje » » *Svensson* i Kompersmåla.

Av de med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo 58 valsedlar

såsom första namn herr *Bäckman*,
 » andra » » *Ödström* och
 » tredje » » *Jeppsson*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Karlsson* i Nynäshamn.
 » *Magnusson* i Skövde.
 » *Bäckman*,
 » *Johanson* i Stockholm.
 » *Hedin*,
 » *Johansson* i Wittinge.
 » *Ödström*,
 » *Johanson* i Stockholm.
 » *Svensson* i Kompersmåla och
 » *Jeppsson*.

§ 8.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 90 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 67 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» samt 59 med partibeteckningen »liberala samlingspartiet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Flognfält*,
 » andra » » *Ericsson* i Arboga,
 » tredje » » *Ericson* i Funäsdalen och
 » fjärde » » *Svensson* i Eggestad.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Andersson* i Grimbo,
 » andra » » *Larsson* i Bondarve och
 » tredje » » *Ericson* i Obergå.

De med partibeteckningen »liberala samlingspartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Igel*,
 » andra » » *Molin* i Dombäcksmark och
 » tredje » » *Anderson* i Knapasjö.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Flognfält*,
 » *Andersson* i Grimbo,
 » *Igel*,
 » *Ericsson* i Arboga,
 » *Larsson* i Bondarve,
 » *Ericson* i Funäsdalen,
 » *Molin* i Dombäcksmark,
 » *Svensson* i Eggestad,
 » *Ericson* i Obergå och
 » *Anderson* i Knapasjö.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag angående de i nästföregående sju paragrafer omförmälda valen.

§ 10.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren att vid innevarande riksdag tillsätta fem tillfälliga utskott, vart och ett bestående av tio ordinarie ledamöter och tio suppleanter.

Vidare beslöt kammaren, likaledes på förslag av herr talmannen, att onsdagen den 21 i denna månad företaga val av ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 11.

Föredrogos var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och hänvisades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 19, av herr *Vennerström*;

nr 20, av herr *Leander*;

nr 21 och 22, av herrar *Hansson* i Gårda och *Ljungberg*; och

nr 23, av herr *Andersson* i Milsmaden;

till behandling av lagutskott motionen nr 24, av herr *Vennerström m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 25, av herr *Alexandersson m. fl.*;

nr 26, av herr *Björck* i Jönköping *m. fl.*; och

nr 27, av herr *Granath*;

till bevillningsutskottet motionen nr 28, av herr *Olsson* i Kulenbergstorp *m. fl.*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 29, av herr *Jansson* i Edsbäcken; och

nr 30 och 31, av herr *Leander*;

till jordbruksutskottet motionen nr 32, av herr *Vennerström m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionen nr 33, av herr *Engberg*.

§ 12.

Interpellation. Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr *Bengtsson* i Kullen, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Med anledning av två vid 1916 års riksdag väckta motioner beslöt riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller någon annan form av ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kunde giva anledning.

Enligt meddelande i pressen har frågan numera av Kungl Maj:t helt och hållet avskrivits. *Interpellation.*

Genom det under år 1918 av riksgäldskontoret emitterade svenska statens premieobligationslån å etthundra miljoner kronor har visserligen inrättats ett statsobligationslotteri i viss omfattning, men den utredning av frågan i hela dess vidd, varom riksdagen framställt begäran, har genom Kungl. Maj:ts åtgärd förfallit. Som bekant har nyssnämnda obligationslotteri icke helt motsvarat de förväntningar, som ställts på detsamma, i det allt enligt uppgift icke hela antalet obligationer funnit avsättning. Det ligger nära till hands att i detta sammanhang beklaga, att den begärda utredningen icke av regeringen vidtagits så, att dess resultat förelegat färdigt och kunnat utnyttjas vid uppläggandet av ifrågavarande lotteriföretag. I varje fall torde emellertid detta lotteri, som endast avsett ett enstaka tillfälle, icke motsvara riksdagens begäran, som får anses mera hava avsett ett fortlöpande lotteriföretag, ägnat att tillföra staten varaktig inkomst. Att intresse för ett sådant företag förefinnes hos allmänheten, framgår också därav, att enskilda personer tagit sig före att på ett sätt, som borde stävjas, uppträda som återförsäljare av ifrågavarande obligationer.

De ledande utgångspunkterna för riksdagens ovanberörda skrivelse hava otvivelaktigt varit dels avsikten att hindra penningutflödet ur landet till utländska lotterier dels strävandet att skapa en inkomstkälla för staten. Förutsättningarna för det förstnämnda önskemålet torde alltjämt förefinnas oförminskade. Då härjämte statens finansiella ställning är sådan, att man på allt sätt letar efter inkomstkällor, kan det icke annat än väcka förvåning, att frågan om ett statslotteri icke blivit i enlighet med riksdagens begäran till fullo utrett och framlagt för riksdagen. Även för de personer, som hysa principiella betänkligheter mot ett statslotteri, kan det väl icke annat än framstå som önskvärt, att en utredning kommit till stånd, så att envar kunnat bilda sig en grundad uppfattning om, hur ett svenskt statslotteri i själva verket skulle komma att te sig. I sista hand hade det ju i alla fall blivit riksdagen förbehållet att pröva frågan i hela dess vidd.

På grund av vad jag nu anført, tillåter jag mig att anhålla om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande spörsmål:

Vad är anledningen till, att den av riksdagen begärda utredningen om ett statsobligationslotteri eller ett statens penninglotteri icke företagits?

Denna anhållan bifölls av kammaren.

§ 13.

Avgåvos följande motioner nämligen av

herr *Vennerström m. fl.*

nr 34, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utrönande genom *Andra kammarens protokoll 1920. Nr 4.*

folkomröstning huruvida folket önskar den monarkiska statsförfattningens bibehållande eller införande av republik; och
nr 35, om ändrad lydelse av § 9 riksdagsordningen;

herrar *Vennerström* och *Hage*, nr 36, om ändrad lydelse av § 19 riksdagsordningen;

herr *Olsson* i Kollungeröd *m. fl.* nr 37, om anslag till understödande av vissa mindre fiskehamnsbyggnader;

herr *Olsson* i Kollungeröd, nr 38, om anslag till bidrag för anläggning av nya samt förbättring eller omläggning av backiga eller eljest mindre goda vägar;

herr *Lövgren* i Nyborg, nr 39, om anordnande av stadsunderstödda bibliotek å svenska handelsfartyg *m. m.*

herrar *Henrikson* och *Andersson* i Falkenberg, nr 40, om visst medgivande i avseende å lönetursberäkning för vissa folk- och småskollärare;

herr *Berglund m. fl.*, nr 41, om fyllnadsanslag för år 1919 åt riksförbunden för biblioteksverksamhet;

herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*, nr 42, om anslag till bidrag åt vissa skoldistrikt på landsbygden för uppförande av skolhus jämte lärarbostäder;

herr *Lindqvist* i Kosta, nr 43, om livränta åt förre smeden Johan August Gustafsson;

herr *Lovén*:

nr 44, om årligt understöd åt förre bromsaren vid statens järnvägar Arvid Hansson; och

nr 45, om gratifikation åt vaktmästaren hos riksdagens andra kammare Edvard Harder Anderssons änka;

herr *Wikström*, nr 46, om pension åt sohaktmästaren Jöns Gustaf Strandberg;

herrar *Olsson* i Kollungeröd och *Alexandersson*, nr 47 om visst tillägg till kungörelsen den 13 mars 1863 angående tid, då auktion på landet senast skall slutas;

herr *Olsson* i Kullenbergstorp *m. fl.*, nr 48, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående möjliggörande i vidsträcktare omfattning av den ecklesiastika jordens styckning och upplåtande för nybildning av mindre jordbruk;

herr *Nilsson* i Antnäs *m. fl.*, nr 49, om ändring i kungörelsen den 27 juni 1919 angående bestämmelser för tillägsbidrag till med statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget understödda företag;

herr *Olsson* i Ramsta, nr 50, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarrendering direkt, utan arrendatorn å huvudgården såsom

mellanhand, av torp å kronodomäner och prästernas löneboställen; samt

herr *Lovén*, nr 51, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande på landsbygden av goda sång- och musikprestationer med ringa eller ingen entréavgift.

Dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 14.

Justerades protokollsutdrag.

§ 15.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *Gustafsson* i Örebro under 5 dagar fr. o. m. den 20 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1,57 e. m.

In fidem
Per Cronvall.